

Chambre des Représentants

28 FÉVRIER 1951.

PROPOSITION DE LOI

tendant à autoriser le Ministre de la Justice à accorder en certains cas remise totale ou partielle du montant des dommages-intérêts dus à l'État du chef d'infraction aux dispositions du Chapitre II, Titre I, Livre II, du Code Pénal.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DE LA JUSTICE (1),
PAR M. CHARPENTIER.

MESDAMES, MESSIEURS,

La proposition de loi déposée par MM. De Gryse et consorts tend à redresser les inégalités et les atteintes à l'équité résultant des condamnations ou des transactions en matière de dommages et intérêts dus à l'État pour faits d'incivisme.

La jurisprudence a fortement varié entre les années 1944 et 1950. En matière pénale, l'exercice du droit de grâce a permis d'établir une certaine égalité entre les condamnés. En ce qui concerne les dommages et intérêts, au contraire, comme il s'agit d'un droit civil, né au profit de l'État, il n'appartient ni au Roi ni au Gouvernement, dans l'état actuel de la législation, de renoncer à tout ou partie de ce droit. La Cour des Comptes, gardienne vigilante des droits du Trésor, rejetterait tout accord entre un département et le condamné, si cet accord diminuait les droits de l'État. Le Ministère ne peut donc faire abandon partiel de la créance que s'il est établi que cet abandon partiel permet

(1) Composition de la Commission : M. Joris, président; MM. Carton de Wiart, Charlotiaux, Charpentier, De Gryse, De Peuter, Mme De Riemaeker-Legot, MM. du Bus de Warnaffe, Fimmers, Hermans (Fernand), Lambotte, Oblin, Robyns. — Mme Blume-Grégoire, MM. Bohy, Collard, Craeybeckx, Deruelles, Mme Fontaine-Borguet, MM. Hossey, Housiaux, Soudan. — Janssens, Leclercq.

Voir :

158 (S. E. 1950) : Proposition de loi.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

28 FEBRUARI 1951.

WETSVOORSTEL

strekkende tot machtiging van de Minister van Justitie om in sommige gevallen kwijtschelding of vermindering te verlenen van het bedrag der schadevergoeding toegekend aan de Staat wegens inbreuk op de bepalingen van Hoofdstuk II, Titel I, Boek II, van het Wetboek van Strafrecht.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER CHARPENTIER.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Het door de heren De Grijse c.s. ingediende wetsvoorstel strekt er toe de ongelijkheden en de onbillijkheden te herstellen die voortvloeien uit veroordelingen of transacties in zake schadevergoeding, aan de Staat verschuldigd wegens feiten van incivisme.

Er zijn aanzienlijke verschillen geweest in de rechtspraak tussen de jaren 1944 en 1950. In strafzaken werd, dank zij de toepassing van het recht van genadeverlening, een zekere gelijkheid tot stand gebracht tussen de veroordeelden. Wat de schadevergoeding betreft, integendeel, daar het hier een burgerlijk recht geldt, ontstaan ten voordele van de Staat, is het niet de taak van de Koning, noch die van de Regering, in de huidige stand van de wetgeving, van dat recht geheel of ten dele af te zien. Het Rekenhof, de waakzame verdediger van de rechten van de Schatkist, zou elke overeenkomst tussen een departement en de veroordeelde afkeuren, ingeval zulke overeenkomst tegen de

(1) Samenstelling van de Commissie : de heer Joris, voorzitter; de heren Carton de Wiart, Charlotiaux, Charpentier, De Gryse, De Peuter, Mevr. De Riemaeker-Legot, de heren du Bus de Warnaffe, Fimmers, Hermans (Fernand), Lambotte, Oblin, Robyns. — Mevr. Blume-Grégoire, de heren Bohy, Collard, Craeybeckx, Deruelles, Mevr. Fontaine-Borguet, de heren Hossey, Housiaux, Soudan. — Janssens, Leclercq.

Zie :

158 (B. Z. 1950) : Wetsvoorstel.

H.

de toucher plus que ne donnerait l'exécution totale sur les biens du condamné. Les notions d'équité, d'égalisation, d'humanité, les considérations « d'ordre social » dirait-on volontiers aujourd'hui, ne peuvent être prises en considération.

* *

Les auteurs de la proposition ont donc souhaité que, désormais, l'Etat puisse faire abandon de tout ou partie de sa créance, lorsqu'existent les motifs repris ci-dessus. Par 17 voix contre 2, votre Commission a estimé qu'ils avaient raison.

Les personnes coupables de crimes ou délits d'incivisme ont été frappées, dans l'ordre patrimonial, d'amendes pénales. Ces amendes ont été prononcées par jugement après plaidoirie ou après « transaction », au sens impropre du terme. Les transactions homologuées par le Conseil de guerre sont de véritables peines; il ne s'agit pas des transactions concernant les dommages et intérêts dont nous parlerons plus loin.

Le droit de grâce a égalisé toutes ces amendes pénales prononcées par les conseils de guerre, quelle que fût la procédure pénale employée.

Ces personnes subirent encore des peines de confiscation, d'un bénéfice illicite notamment. Remise ou réduction des confiscations put se faire par mesure de grâce, puisqu'il s'agissait de peines. C'est ainsi que l'arrêté du Régent du 30 juin 1948 a créé une Commission chargée de donner son avis sur les mesures de grâce ayant pour objet les peines de confiscation.

Ces mêmes personnes furent frappées souvent d'amendes fiscales. Le Ministère des Finances a pu établir l'équilibre dans ces sanctions en vertu de son pouvoir de remise ou réduction, reconnu par toutes les lois fiscales.

Il va de soi que l'égalisation doit pouvoir se faire aussi en matière de dommages et intérêts, en un domaine où ces dommages ont été le plus souvent fixés par les tribunaux, *ex æquo et bono*, sans base d'appréciation précise.

* *

Votre Commission a estimé que le champ d'application de la loi devait être aussi large que possible. Le droit de remise ou restitution s'appliquera donc, non seulement sur les montants fixés par les décisions judiciaires, mais encore sur les montants admis par transaction postérieure à la décision judiciaire, puisque semblables transactions ont dû se conclure à un moment où elles n'étaient admises que si elles étaient une opération nettement avantageuse pour l'Etat.

Le point de vue de la Cour des Comptes est que les transactions doivent être « conclues dans des circonstances telles qu'elles sont plus favorables au Trésor que le maintien de l'intégralité de la créance dans les registres d'un comptable en vue du recouvrement intégral très aléatoire » (100e Cahier de la Cour des Comptes, p. 12). Il est donc équitable de permettre la revision de ces transactions. Voici un cas pratique : un « afdelingsleider » du V.N.V. a été condamné, en 1945, à 250.000 francs de dommages-intérêts par un jugement définitif. L'intéressé ne possédait qu'une petite maison d'une valeur de 80.000

rechten van de Staat mocht inkrimpen. Het Ministerie kan dus slechts gedeeltelijk afstand doen van de schuldvorderingen wanneer vaststaat dat deze gedeeltelijke afstand toelaat meer te innen dan de volledige tenuitvoerlegging op het vermogen van de veroordeelde zou opleveren. De begrippen van billijkheid, gelijkschakeling, menslievendheid, de overwegingen van « maatschappelijke aard », zoals men heden geneigd is te zeggen, kunnen hier niet in aanmerking komen.

* *

De indieners van het voorstel hebben dus gewenst dat de Staat voortaan geheel of gedeeltelijk afstand zou kunnen doen van zijn schuldvordering, wanneer hogerbedeelde redenen voorhanden zijn. Met 17 tegen 2 stemmen heeft de Commissie gemeend, dat zij gelijk hadden.

De personen die zich aan misdaden of wanbedrijven van incivisme hebben schuldig gemaakt werden in hun vermogen met geldboeten gestraft. Die geldboeten werden uitgesproken bij vonnis na pleidooi, of na « dading », in de oneigenlijke zin van het woord. De door de Krijgsraad bekrachtigde transacties zijn werkelijke straffen; het geldt hier niet de transacties betreffende de schadevergoeding, waarover we verder zullen spreken.

Het recht van genade heeft gelijkheid gebracht in de strafrechtelijke geldboeten welke door de krijgswaden opgelegd werden, om het even welke strafrechtspleging gevolgd werd.

Deze personen liepen ook verbeurdverklaringen op, namelijk van ongeoorloofde winst. Deze verbeurdverklaringen konden kwijtgescholden of verminderd worden bij genademaatregel, daar het hier straffen gold. Aldus werd bij besluit van de Regent dd. 30 Juni 1948 een Commissie ingesteld, die tot taak had advies uit te brengen nopens de genademaatregelen in verband met verbeurdverklaringen.

Gemelde personen werden tevens vaak met fiscale geldboeten gestraft. In deze sancties heeft de Minister van Financiën evenwicht kunnen brengen, krachtens zijn macht tot kwijtschelding of vermindering, die in alle belastingwetten erkend wordt.

Het spreekt vanzelf dat die gelijkschakeling ook moet kunnen tot stand gebracht worden in zake schadevergoeding, op een gebied waar deze schade meestal door de rechtbanken « *ex æquo et bono* » werd vastgesteld, zonder nauwkeurige beoordelingsgronden.

* *

Uw Commissie is van oordeel dat het toepassingsveld der wet zo ruim mogelijk moet zijn. Het recht tot kwijtschelding of teruggave zal dus niet alleen toepasselijk zijn op de bij rechterlijke beslissing vastgestelde bedragen, maar ook op de bedragen die na de rechterlijke beslissing door dading werden bepaald; immers, dergelijke transacties vonden plaats op een ogenblik dat ze slechts toegelaten waren in zover ze voor de Staat een merklijk voordeel betekenden.

Het standpunt van het Rekenhof is, dat de dading « in zulke omstandigheden (moet) aangegaan (worden) dat zij voor de Schatkist voordeliger is dan het behoud van het gehele recht in de registers van de rekenplichtige met het oog op een zeer onzekere integrale invordering » (100^e Boek van het Rekenhof, blz. 12). Het zou dus billijk zijn een herziening van deze transacties mogelijk te maken. Ziehier een praktisch geval : een afdelingsleider van het V.N.V. werd in 1945 bij eindvonnis tot 250.000 frank schadevergoeding veroordeeld. De betrokkene bezat slechts een klein huis ter waarde van 80.000 frank. In 1948, wanneer hij

francs. En 1948, alors que pour les mêmes faits il n'aurait plus été condamné qu'à des dommages-intérêts ne dépassant pas 100.000 francs, il transige avec le Département des Finances sur une base supérieure à la valeur de son patrimoine, soit par exemple pour 125.000 francs, suivant l'observation de la Cour des Comptes reproduite ci-dessus, afin d'éviter la liquidation de son patrimoine et de se libérer du séquestre. Cette transaction n'a nullement constitué une faveur. Si l'Etat a accepté 125.000 francs c'est parce qu'il n'espérait pas obtenir plus par d'autres moyens. Cette transaction, qui n'a pas tenu compte des faits reprochés à l'intéressé ni des autres considérations que met en action la présente proposition, devrait pouvoir être revue.

Le droit de remise ou restitution s'exercera encore en cas de transaction faite sans action judiciaire ou pendant l'instance, puisque les transactions admises par le Ministère devaient s'inspirer des mêmes principes, écartant obligatoirement les motifs d'équité, d'égalité et d'humanité; au surplus, les prévenus prenaient décision au vu d'une jurisprudence judiciaire qui ne s'est pas maintenue.

*
**

Voici quelques exemples de l'évolution de la jurisprudence :

En juin 1945, un « Gewestleider » du V.N.V. est condamné à 500.000 francs de dommages et intérêts. En 1948, dans le même cas, l'Etat n'obtient plus que 50.000 francs.

Un chef de cellule de la « De Vlag » est condamné à 500.000 francs de dommages et intérêts. S'il est jugé en 1947, il ne paiera plus que 10.000 à 20.000 francs.

Un officier du groupe « Lieutenant De Winde » est condamné à 500.000 francs de dommages et intérêts en 1945. Plus tard, on n'a plus poursuivi les officiers de ce groupe.

Un « Blokleider » du V.N.V. est condamné à 200.000 francs en 1945. A partir de 1946, l'Etat Belge ne se constitue plus partie civile, étant donnée l'importance réduite de telles affaires.

Ces quelques cas permettent de conclure à la nécessité d'une égalisation. On ne s'en tiendra pas, du reste, à la normalisation des montants fixés au lendemain de la Libération; la jurisprudence a évolué de manière plus prompte dans certaines juridictions; du moment qu'on applique les principes de la proposition de loi, il faut le faire même pour des décisions récentes. Le domaine où s'exercera le droit de remise ou restitution ne sera pas limité dans le temps, pas plus que le droit de grâce dont une application analogue va être créée en matière de dommages et intérêts.

*
**

La proposition a soulevé de nombreux problèmes d'application que votre Commission a dû trancher.

A. — Les condamnations solidaires.

Dans certains cas, l'Etat a obtenu à charge de plusieurs personnes une condamnation solidaire à des dommages et intérêts. Il peut arriver qu'un des condamnés seulement soit solvable. De ce fait celui-ci doit payer l'entière des dommages et intérêts, alors qu'il est très possible que par rap-

pour dezelfde feiten tot niet meer dan 10.000 frank schadevergoeding veroordeeld ware geworden, gaat hij met het Departement van Financiën een dading aan op een grondslag die hoger is dan de waarde van zijn patrimonium, — laten we zeggen voor 125.000 frank, — overeenkomstig de hierboven aangehaalde opmerking van het Rekenhof, om de vereffening van zijn patrimonium te voorkomen en zich vrij te maken van het sequester. Die dading betekende geenszins een gunst. Zo de Staat het bedrag van 125.000 frank heeft aanvaard, dan is het omdat hij er niet op rekende méér te krijgen met andere middelen. Deze dading, waarbij geen rekening gehouden werd met de aan betrokkene ten laste gelegde feiten, noch met de andere beschouwingen die in dit voorstel worden aangevoerd, zou voor herziening vatbaar moeten zijn.

Het recht tot kwijtschelding of teruggave zal ook uitgeoefend worden in geval van dading, aangegaan zonder rechtsvordering of hangende het geding, vermits de door het Ministerie aanvaarde transacties op dezelfde beginselen moesten steunen, waarbij de beweegredenen van billijkheid, gelijkheid en menslievendheid verplicht ter zijde geschoven werden; bovendien beslisten de betichten in het raam van een rechterlijke rechtspraak die niet gehandhaafd werd.

*
**

Hierna enkele voorbeelden van de ontwikkeling van de rechtspraak.

In Juni 1945, werd een gewestleider van het V.N.V. veroordeeld tot 500.000 frank schadevergoeding. In hetzelfde geval bekomt de Staat in 1948 slechts 50.000 frank.

Een celleider van de « De Vlag » wordt tot 500.000 frank schadevergoeding veroordeeld. Indien hij in 1947 wordt gevonnis, betaalt hij slechts 10.000 à 20.000 frank.

Een officier uit de groep « Luitenant De Winde » wordt tot 500.000 frank schadevergoeding veroordeeld, in 1945. Later, werden de officieren uit die groep niet meer vervolgd.

Een blokleider van het V.N.V. wordt, in 1945, tot 200.000 frank veroordeeld. Van 1946 af stelt de Belgische Staat zich niet meer aan als burgerlijke partij, gezien de geringe omvang van dergelijke zaken.

Deze enkele voorbeelden laten toe te besluiten dat gelijk-schakeling noodzakelijk is. Overigens zal men niet blijven bij de normalisatie van de onmiddellijk na de Bevrijding vastgestelde bedragen; in sommige rechtsgebieden evolueerde de rechtspraak sneller; indien de beginselen van het wetsvoorstel worden toegepast dient dit gedaan zelfs voor de onlangs getroffen beslissingen. Het toepassingsveld alsmede de toepassingsduur van het recht van kwijtschelding of van teruggave zullen niet beperkt worden, evenmin als het recht van begenadiging, waarvan een gelijkaardige toepassing zal worden ingesteld in zake schadevergoeding.

*
**

Het wetsvoorstel heeft talrijke toepassingsvraagstukken doen oprijzen, welke Uw Commissie moest oplossen.

A. — Hoofdelijke veroordelingen.

In sommige gevallen, heeft de Staat ten laste van verschillende personen een hoofdelijke veroordeling tot schadevergoeding bekomen. Het kan gebeuren dat slechts één van de veroordeelden solvabel is. Daardoor moet deze het totaal van de schadevergoeding betalen, terwijl het heel

port à ses co-condamnés, il n'ait joué qu'un rôle secondaire. Cette conséquence excessive de la condamnation sera réparée parce que le pouvoir de remise et de réduction accordé au Ministre de la Justice comporte aussi celui d'accorder remise de la solidarité. Qui peut le plus peut le moins; cela allait de soi, mais il vaut mieux le dire.

A titre d'exemple, signalons que, dans l'affaire du journal « Volk en Staat » il y a eu condamnation solidaire, alors qu'il n'en a pas été ainsi pour « Het Laatste Nieuws ». Il y a eu condamnation solidaire pour le Grand Bruxelles, mais non pour le Grand Bruges et le Grand Liège. Le but de la proposition étant de ramener les condamnations à un dénominateur commun, cette règle doit aussi jouer pour la solidarité. Bien entendu, la remise de la solidarité ne pourra aggraver la situation des autres condamnés: le Ministre devra libeller sa décision de manière à libérer les co-condamnés de ce dont il libère l'intéressé.

Ainsi, le Ministre sera amené à prononcer la réduction d'office des condamnations.

B. — La remise ou réduction d'office des condamnations.

Prenons un exemple : Trois personnes sont condamnées en 1945 à payer solidairement à l'Etat une somme de 600.000 francs de dommages-intérêts. Deux de ces personnes demandent à bénéficier de la loi nouvelle. Il ne se conçoit pas que leurs condamnations soient, par exemple, réduites respectivement à 40.000 francs et à 30.000 francs, tandis que le montant originaire resterait intégralement maintenu à charge du troisième condamné. En effet, si celui-ci payait plus que sa part virile (200.000 francs), il aurait un recours contre ses deux co-condamnés, qui de ce fait perdraient l'avantage qui leur est accordé par la présente proposition. Le Ministre devrait donc prendre d'office un arrêté de réduction en faveur de la personne qui n'a pas introduit de recours, ou du moins lever la solidarité à son égard, ne laissant subsister la condamnation à sa charge que pour sa part virile.

C. — Les condamnés fugitifs et latitants.

Voici, au fond, encore un cas de remise ou réduction d'office :

Lorsque le condamné est fugitif et latitant, la condamnation à des dommages-intérêts ne frappe en définitive que l'épouse et les enfants du condamné, restés dans le pays. Il apparaît indiqué que le Ministre de la Justice puisse accorder remise ou réduction, soit à la demande de toute personne établissant qu'elle a un intérêt direct ou indirect à ce que la condamnation soit réduite ou remise, soit même d'office.

D. — Insolvabilité totale ou partielle du condamné.

La remise ou réduction des dommages et intérêts se fondera parfois sur un élément de fait, quelles que soient les autres raisons à envisager. C'est l'état de fortune actuel du condamné. Il n'est pas souhaitable que l'Etat maintienne

goed mogelijk is dat hij, ten overstaan van zijn medeveroordeelden, slechts een bijkomende rol heeft vervuld. Dat buitensporig gevolg van de veroordeling wordt hersteld omdat het recht van kwijtschelding en van vermindering dat aan de Minister van Justitie is toegekend eveneens het recht omvat kwijtschelding van de hoofdelijkheid te verlenen. Wie veel kan, kan weinig; dat sprak vanzelf, doch het is beter het te zeggen.

Bij wijze van voorbeeld, wijzen wij er op dat, in de zaak van het dagblad « Volk en Staat », een hoofdelijke veroordeling werd uitgesproken, terwijl dit niet het geval was met « Het Laatste Nieuws ». Er werd een hoofdelijke veroordeling uitgesproken voor Groot-Brussel, doch niet voor Groot-Brugge en voor Groot-Luik. Daar het voorstel ten doel heeft de veroordelingen terug te brengen tot op een gemene noemer, moet die regel eveneens gelden voor de hoofdelijkheid. Het spreekt vanzelf dat de kwijtschelding van de hoofdelijkheid de toestand van de andere veroordeelden niet mag verzwaren; de Minister moet zijn beslissing zo doen luiden dat hij de medeveroordeelden in dezelfde mate ontheft als de belanghebbende.

Zo zal de Minister er toe gebracht worden de vermindering der veroordelingen van ambtswege uit te spreken.

B. — Kwijtschelding of vermindering ambtshalve der veroordelingen.

Laten wij een voorbeeld nemen : drie personen worden in 1945 veroordeeld tot hoofdelijke betaling aan de Staat van een som van 600.000 frank schadevergoeding. Twee van die personen vragen om het voordeel van de nieuwe wet te mogen genieten. Het gaat niet op dat hun veroordelingen, b.v., respectievelijk zouden verminderd worden tot 40.000 en 30.000 frank, terwijl het oorspronkelijk bedrag integraal zou gehandhaafd worden ten laste van de derde veroordeelde. Inderdaad, indien laatstgenoemde slechts zijn hoofdelijk aandeel betaalt (200.000 frank) zou hij verhaal kunnen uitoefenen tegen zijn twee medeveroordeelden, die daardoor het voordeel zouden verliezen dat hun door dit voorstel wordt verleend. De Minister zou dus van ambtswege een besluit tot vermindering moeten nemen ten voordele van de persoon die geen verhaal heeft ingesteld, of hij zou ten minste de hoofdelijkheid te zijnen opzichte moeten opheffen en de veroordeling te zijnen laste slechts voor zijn persoonlijk aandeel moeten handhaven.

C. — De voortvluchtige en zich schuilhoudende veroordeelden.

Ziehier, in de grond, nog een geval van kwijtschelding of vermindering ambtshalve :

Wanneer de veroordeelde voortvluchtig is en zich schuilhoudt, slaat de veroordeling ten slotte alleen op de in het land gebleven echtgenote en kinderen van de veroordeelde. Het komt als gewenst voor dat de Minister van Justitie kwijtschelding of vermindering zou kunnen toestaan aan iedere persoon die bewijst dat hij rechtstreeks of onrechtstreeks belang heeft bij de vermindering of bij de kwijtschelding, zelfs ambtshalve, van de veroordeling.

D. — Gehele of gedeeltelijke insolventie van de veroordeelde.

De vermindering of de kwijtschelding der schadevergoeding zal soms berusten op een feitelijk element, welke ook de andere in acht te nemen redenen zijn. Dit element is de huidige vermogenstoestand van de veroordeelde. Het is

une créance irrécouvrable actuellement dans l'espoir, toujours fallacieux, de saisir pendant les années à venir les gains éventuels du condamné, mis désormais hors d'état de vivre en paix et de se reclasser dans la communauté.

E. — Les intérêts judiciaires.

Après réduction des dommages et intérêts, il sera logique de revoir le calcul des intérêts comme si les dommages-intérêts avaient été fixés originairement au montant déterminé par le Ministre de la Justice. Afin d'égaliser les condamnations on pourrait proposer de faire courir les intérêts à partir d'une date uniforme, par exemple à partir du 1er janvier 1951, mais cette formule présenterait de sérieux inconvénients, notamment pour des affaires totalement ou partiellement apurées. La date de prise de cours des intérêts judiciaires restera donc celle qui résulte du jugement.

F. — Les droits d'enregistrement.

L'Etat a perçu sur les jugements et arrêts de condamnation à des dommages-intérêts visés dans la proposition de loi un droit d'enregistrement de 2 %. Il convient de restituer ce droit au prorata de la réduction des dommages-intérêts accordée par le Ministre de la Justice. Ce résultat peut être atteint en rendant l'article 210 du Code des droits d'enregistrement applicable par analogie. Cet article est libellé comme suit :

« Sont sujets à restitution, en tout ou en partie, en cas d'infirmité totale ou partielle d'un jugement ou arrêt par une autre décision judiciaire passée en force de chose jugée, les droits proportionnels perçus sur la décision infirmée.

» La restitution a lieu sous déduction, le cas échéant, du droit spécifique, s'il s'agit d'un jugement ou arrêt en matière civile ou commerciale ou du droit fixe général, s'il s'agit d'un jugement ou arrêt en matière répressive. »

Votre Commission a donc adopté par 11 voix contre 6 un amendement ajoutant à la proposition de loi un article 3 rédigé comme suit :

« Art. 3. — L'article 210 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe est rendu applicable en cas de réduction des dommages-intérêts visés à l'article premier de la présente loi. La décision du Ministre de la Justice est assimilée à la décision judiciaire passée en force de chose jugée infirmant totalement ou partiellement un jugement ou arrêt antérieur. »

**

L'intitulé de la proposition de loi portait « remise totale ou partielle ». Votre Commission a adopté le texte « remise ou restitution totale ou partielle », qui couvre plus complètement l'objet de la nouvelle législation.

L'intitulé français désignait aussi le Ministre des Finances pour procéder à l'exécution de la loi, tandis que l'intitulé néerlandais et l'article premier de la proposition indiquaient le Ministre de la Justice. Votre Commission a estimé que l'exercice du droit d'égalisation des dommages et intérêts se fera le plus aisément par le Ministre de la Justice; tel était,

niet gewenst, dat de Staat een thans oninbare schuldvermindering zou handhaven, gedreven door de steeds bedrieglijke verwachting, tijdens de komende jaren over te gaan tot de inbeslagneming van de winst van de veroordeelde, die voortaan in de onmogelijkheid gesteld wordt in vrede te leven en zich opnieuw te schakelen in de gemeenschap.

E. — Gerechtelijke interesten.

Na de vermindering der schadevergoeding zal het logisch zijn over te gaan tot de herziening van de berekening der interesten alsof de schadevergoeding aanvankelijk was vastgesteld op het door de Minister van Justitie bepaald bedrag. Ten einde de veroordelingen gelijk te schakelen, zou het voorstel kunnen gedaan worden de interesten te laten lopen vanaf een gelijke datum, bijvoorbeeld vanaf 1 Januari 1951, doch deze formule zou ernstige bezwaren medebrengen, namelijk voor de geheel of gedeeltelijk aangezuiverde zaken. De datum waarop de gerechtelijke interesten beginnen te lopen, zal bijgevolg deze blijven welke uit het vonnis voortvloeit.

F. — De registratierechten.

De Staat heeft een registratierecht van 2 % geïnd op de vonnissen en arresten van veroordeling tot schadevergoeding, die in het wetsvoorstel werden bedoeld. Het is dan ook gepast dit recht terug te betalen naar rato van de vermindering van schadevergoeding die door de Minister van Justitie werd verleend. Zulks is alleen mogelijk bij analogische toepassing van artikel 210 van het Wetboek der registratierechten. Bedoeld artikel luidt als volgt :

« Zijn voor gehele of gedeeltelijke teruggave vatbaar, in geval van gehele of gedeeltelijke vernietiging van een vonnis of arrest door een andere in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing, de op de vernietigde beslissing geheven evenredige rechten.

» De teruggave geschiedt desvoorkomend onder aftrekking van het specifiek vast recht, wanneer het gaat om een vonnis of arrest in burgerlijke of in handelszaken, of van het algemeen vast recht, wanneer het gaat om een vonnis of arrest in strafzaken. »

Uw Commissie heeft dus met 11 tegen 6 stemmen een amendement goedgekeurd tot toevoeging van onderstaand artikel 3 aan het wetsvoorstel :

« Art. 3. — Artikel 210 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten wordt toepasselijk gemaakt in geval van vermindering van de in het eerste artikel van deze wet bedoelde schadevergoeding. De beslissing van de Minister van Justitie wordt gelijkgesteld met de in kracht van gewijsde getreden rechterlijke beslissing waarbij een vroeger vonnis of arrest geheel of ten dele wordt tenietgedaan. »

**

De titel van het wetsvoorstel luidde « kwijtschelding of vermindering ». Uw Commissie heeft de tekst « gehele of gedeeltelijke kwijtschelding of teruggave » goedgekeurd, die met het voorwerp van de nieuwe wetgeving vollediger overeenstemt.

In de Franse titel werd de Minister van Financiën eveneens aangeduid om over te gaan tot de tenuitvoerlegging van de wet, terwijl in de Nederlandse titel en in het eerste artikel van het voorstel de Minister van Justitie werd aangeduid. Uw Commissie was van mening dat de uitoefening van het recht tot éénmaking van de schadevergoeding het

du reste, l'avis des représentants des deux départements à la réunion de la Commission. L'intitulé de la proposition a été modifié en ce sens.

En outre les mots : « tendant à autoriser » ont été remplacés par « autorisant ».

Le présent rapport a été adopté par 10 voix contre 8.

Le Rapporteur,
E. CHARPENTIER.

Le Président,
L. JORIS.

gemakkelijkst zal worden gedaan door de Minister van Justitie; dat was trouwens de mening van de vertegenwoordigers van beide departementen op de vergadering van de Commissie. De titel van het voorstel werd in die zin gewijzigd.

Bovendien werd het woord « strekkende » weggelaten.

Dit verslag werd met 10 tegen 8 stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
E. CHARPENTIER.

De Voorzitter,
L. JORIS.

TEXTE PROPOSÉ PAR LA COMMISSION.

NOUVEL INTITULÉ.

PROPOSITION DE LOI

autorisant le Ministre de la Justice à accorder en certains cas remise ou restitution totale ou partielle du montant des dommages-intérêts dus à l'État du chef d'infraction aux dispositions du Chapitre II, Titre I, Livre II, du Code Pénal.

Article premier.

Le Ministre de la Justice pourra, sur avis conforme d'une Commission créée par arrêté royal et composée de : un magistrat effectif ou honoraire qui remplit la fonction de président, un fonctionnaire du Ministère de la Justice, un fonctionnaire du Ministère des Finances et un représentant de l'Office des Séquestres, accorder remise ou restitution partielle ou totale des dommages-intérêts dus à l'État en raison d'une infraction aux dispositions du Chapitre II, Titre premier, Livre II, du Code pénal. En cas de parité des voix, celle du président est prépondérante.

Art. 2.

L'arrêté royal créant la Commission en déterminera également le fonctionnement.

Art. 3.

L'article 210 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe est rendu applicable en cas de réduction des dommages-intérêts visés à l'article premier de la présente loi. La décision du Ministre de la Justice est assimilée à la décision judiciaire passée en force de chose jugée infirmant totalement ou partiellement un jugement ou arrêt antérieur.

TEKST VOORGESTELD DOOR DE COMMISSIE.

NIEUWE TITEL.

WETSVOORSTEL

tot machtiging van de Minister van Justitie om in sommige gevallen gehele of gedeeltelijke kwijtschelding of teruggave te verlenen van het bedrag der schadevergoeding toegekend aan de Staat wegens inbreuk op de bepalingen van Hoofdstuk II, Titel I, Boek II, van het Wetboek van Strafrecht.

Eerste artikel.

De Minister van Justitie kan, op eensluidend advies van een Commissie opgericht door koninklijk besluit en bestaande uit : een werkend of ere-magistraat die de functie vervult van voorzitter, een ambtenaar van het Ministerie van Justitie, een ambtenaar van het Ministerie van Financiën en een vertegenwoordiger van de Dienst van het Sequester, gehele of gedeeltelijke kwijtschelding of teruggave verlenen van de schadevergoeding toegekend aan de Staat wegens een misdrijf tegen de bepalingen van Hoofdstuk II, Titel I, Boek II, van het Wetboek van Strafrecht. Bij staking van stemmen, is deze van de voorzitter doorslaggevend.

Art. 2.

Het koninklijk besluit waarbij de Commissie wordt opgericht, bepaalt er eveneens de werkwijze van.

Art. 3.

Artikel 210 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten wordt toepasselijk gemaakt in geval van vermindering van de in het eerste artikel van deze wet bedoelde schadevergoeding. De beslissing van de Minister van Justitie wordt gelijkgesteld met de in kracht van gewijsde getreden rechterlijke beslissing waarbij een vroeger vonnis of arrest geheel of ten dele wordt tenietgedaan.